

Innst. 237 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:52 S (2011–2012)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om å gjøre Slottets kulturskatter tilgjengelige for publikum

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagsstillerne viser til at Slottet i dag har mange kulturskatter som ikke er tilgjengelige for publikum. Forslagsstillerne viser videre til at en samlet komité i Innst. 10 S (2010–2011) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen sluttet seg til følgende forslag, som også ble vedtatt i Stortinget 2. desember 2010:

«Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for å opprette en utstilling og et mulig museum som kan gjøre Slottets mange lagrede kulturskatter tilgjengelig for publikum.»

Forslagsstillerne viser til at regjeringen senere har fulgt opp dette vedtaket gjennom å bevilge penger til en omreisende utstilling. Forslagsstillerne mener imidlertid det også må komme på plass et forslag til Stortinget om å utrede et permanent museum, i tråd med vedtaket av 2. desember 2010.

Forslagsstillerne mener at det her er snakk om en så massiv mengde objekter at det vil være kulturhistorisk uansvarlig å ikke bidra til å vise frem disse for folket.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en permanent utstilling eller et museum som kan gjøre Slottets

mange lagrede kulturskatter tilgjengelige for publikum.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Rannveig Kvifte Andresen, fra Senterpartiet, Christina Nilsson Ramsøy, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til at Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design i samarbeid med Det kongelige hoff, arbeider med 6 ulike utstillinger der et utvalg av slottets mange lagrede kulturskatter vil bli presentert. Utstillingene vil bli vist i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. Arbeidet med dette er en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak om en slik markering i forbindelse med kongeparets 75-årsjubileum. Utstillingene er regjeringens jubileumsgave til kongeparet. Komiteen mener det er svært positivt at sentrale gjenstander fra slottets samlinger nå vil bli gjort tilgjengelig for publikum. Arbeidet med disse utstillingene vil gi gode erfaringer knyttet til formidlingen mot publikum, dessuten vil det også bli gjort et viktig arbeid med alle praktiske tilrettelegginger et prosjekt som dette innebærer. Samlet sett vil dette gi viktige og nødvendige erfaringer for å gjøre en kvalifisert vurdering av hva et kongelig museum i Norge kan være.

Komiteen viser til statsrådets svarbrev av 24. februar 2012 (vedlegg).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil gratulere HM Kongen og HM Dronningen med 75-årsjubileet, og viser til den gaven kongeparet har fått fra det norske folk. Disse medlemmer mener at Slottets og Kongens skatter må gjøres tilgjengelig for hele nasjonen gjennom faste utstillinger og vandreutstillinger. Kjøretøy, kunst, klær, gaver, møbler, fotografier, dokumenter og mange svært private gjenstander fra kong Karl Johans tid frem til i dag må komme ut til folket. Disse medlemmer mener også at det er raust og storslått av kongeparet å gjøre dette tilgjengelig for allmennheten. Disse gjenstandene kan danne et grunnlag for et slottsmuseum.

Disse medlemmer mener at historien om våre kongefamilier fra 1814, 1905 og videre også er historien om nasjonen Norge i Europa. Når vandreutstillingene er over, bør disse gjenstandene og mange andre spennende objekter få et fast utstillingssted i nærheten av Slottet. Disse medlemmer mener også at de ikke må henvises til mørke magasin igjen.

Disse medlemmer ser at kulturministeren her har en ypperlig anledning til å etablere et slottsmuseum. Disse medlemmer viser til at Stortinget allerede har bedt om en vurdering av et slikt museum. Disse medlemmer vet fra andre museumsdebatter at det kan ta mange år å etablere et nytt museum. Tiden med utstillingene gir oss muligheten til å planlegge og beslutte å opprette et slottsmuseum.

Disse medlemmer registrerer at mange offentlige institusjoner nå flytter ut av Oslos historiske sentrum. Norges Geografiske Oppmålings vakre bygg fra 1870-årene ved siden av Slottsparken er ledig. Bygningene harmonerer med Slottet og er en konsekvens av slottsarkitekt Linstows store plan for dette området. Tidligere holdt Kunsthøgskolen til her. Det er etter disse medlemmers vurdering plass til et moderne sidebygg for kjøretøyer her.

Disse medlemmer mener at nå er et perfekt tidspunkt for å finne et varig sted for et slottsmuseum. Riksantikvarens rolle er å legge til rette for at disse gamle, ærverdige bygningene kan få ny og verdig bruk. Disse medlemmer ser frem til å skape fremtidsrettede lokaler i historiske bygninger. Arkitekturmuseet er et spennende eksempel på at dette lar

seg gjøre ved at Groschs bankbygg fra 1830 er supplert med Sverre Fehns moderne tilbygg fra 2008.

Disse medlemmer mener også at et slottsmuseum med så fantastiske gjenstander kan bli et av nasjonens best besøkte museer. Dette er både historiefortelling og byutvikling i ett. Norge har et grunnlovsjubileum i 2014, hvor vi skal markere det mest demokratiske kongedømme i verden. Disse medlemmer ser i den anledning etableringen av et slottsmuseum som en mulighet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en permanent utstilling eller et museum som kan gjøre Slottets mange lagrede kulturskatter tilgjengelige for publikum.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er opptatt av at sentrale gjenstander fra kongehusets historie tas i vare på en god måte. Slottets kulturskatter representerer og uttrykker viktige deler av nasjonens historie. Dette medlem mener det er viktig at kulturskattene gjøres tilgjengelige, og at disse kan presenteres i en kontekst som synliggjør nasjonens konstitusjonelle og kulturhistoriske grunnlag.

Dette medlem vil vise til innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2012, og vise til at Slottet har mange kulturskatter som for tiden er på lager og således ikke tilgjengelig for publikum. Dette medlem vil derfor be regjeringen vurdere muligheten for å opprette et slottsmuseum.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utrede en permanent utstilling eller et museum som kan gjøre Slottets mange lagrede kulturskatter tilgjengelige for publikum.

Komiteens tilråding

Tilrådingen er fremmet av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og til sine merknader og rår Stortinget til å fatte slikt

v e d t a k :

Dokument 8:52 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om å gjøre Slottets kulturskatter tilgjengelige for publikum – vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 12. april 2012

Gunn Karin Gjul

leder

Olemic Thommessen

ordfører

Vedlegg

Brev fra Kulturdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 24. februar 2012

Svar på henvendelse fra Familie- og kulturkomiteen om vurdering av Dokument 8:52 S (2011–2012) om å gjøre Slottets kulturskatter tilgjengelige for publikum

Jeg viser til brev datert 17. februar 2012 fra Familie- og kulturkomiteen på Stortinget. Komiteen ber om Kulturdepartementets vurdering av Dokument 8:52 S (2011–2012), representantforslag av 1. februar 2012 fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om å gjøre Slottets kulturskatter tilgjengelige for publikum. Representantforslaget konkluderer med følgende forslag:

”Stortinget ber regjeringen utrede en permanent utstilling eller et museum som kan gjøre Slottets mange lagrede kulturskatter tilgjengelige for publikum.”

Representantene viser i sin framstilling av bakgrunnen for forslaget at de er godt kjent med at regjeringen har fulgt opp et tidligere anmodningsvedtak om å gjøre Slottets mange lagrede kulturskatter tilgjengelig ved regjeringens 75-års gave til Kongeparet. Det refereres i representantforslaget to ganger til ”en omreisende utstilling” som regjeringens 75-års gave til Kongeparet. Jeg vil presisere at gaven består av hele seks ulike utstillinger som vil vises i løpet av de tre neste årene, ikke ”en omreisende utstilling”. Det vil være fire forskjellige utstillinger i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. Hovedutstillingen i Oslo ble åpnet 15. februar 2012 i tide til H.M. Kongens fødselsdag 21. februar 2012, mens utstillingen i Bergen vil åpne under Festspillene i Bergen i mai i år. Utstillingene i Tromsø og Trondheim vil åpne i 2013. I tillegg vil det være to ulike vandreutstillinger, én for skolene og én for gallerier og museer. Disse utstillingene vil vandre over hele landet fra i høst og fram til 2014 og grunnlovsjubileet. Det er Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design som i samarbeid med Det kongelige hoff og andre museer har fått i oppdrag å utarbeide utstillingene. De seks utstillingene vil være helt forskjellige, og vil trekke fram og belyse ulike deler av Slottets historie og skatter, men de har til felles at de forholder seg til kongelige reiser, enten

metaforisk eller konkret. Det er også laget en praktbok som supplerer utstillingene.

Som representantene peker på i bakgrunnen til sitt forslag, inneholder de kongelige samlinger mange flotte kjøretøy, både hestekjøretøyer og motoriserte kjøretøyer. Kroningsvognen, den flotte gallaberlinerer bestilt fra O. Sørensen vognfabrikk i Kristiania til kroningen i 1906, som representantene nevner spesielt, har blitt restaurert i forbindelse med utstillingene, og vises for øyeblikket for publikum som ”kronjuvelen” i Oslo-utstillingen i Kunstindustrimuseets lokaler. Kroningsvognen vil også vises i Trondheimsutstillingen i 2013. Denne utstillingen har fått tittelen ”Kongelige kjøretøyer 1905–40” og vil bestå av tidlige kjøretøyer fra Slottets samlinger.

Utstillingen i Bergen, som vil åpne i mai i år, har fått tittelen ”Gavebordet. Folkegaver til kong Haakon og dronning Maud 1905–1906”. Denne utstillingen vil vise utsøkt kunsthåndverk og billedkunst som ble skjenket det unge kongeparet etter unionsoppløsningen. Utstillingen i Tromsø, som vil åpne i 2013, har fått tittelen ”Sølvbryllupsgaven 1882” og vil vise folkets gaver, både malerier og skulpturer, til kong Oscar og dronning Sophies sølvbryllup i 1882. Vandreutstillingen til skolene vil vise bilder fra Slottets fotosamling, mens vandreutstillingen til gallerier og museer har fått tittelen ”Den lengste reisen 1940–45” og omhandler kongefamiliens lange, ufrivillige utenlandsopphold gjennom krigsårene 1940–1945.

På bakgrunn av de aktuelle utstillingenes omfang, både når det gjelder tema og visningsperiode, mener jeg at det viktig å kunne trekke erfaringer fra de ulike utstillingene over hele landet før det legges føringer for en større utredning om en permanent utstilling eller museum for de kongelige samlinger. Med så mange spennende utstillinger og dykk i de kongelige samlingene foran oss, vil både utstillingene i seg selv og en påfølgende oppsummering av erfaringene være uunnværlig for å danne et godt grunnlag for utredningen om hva et ”slottsmuseum” kan være i Norge. Debatten om utstillingene, samlingene og historien de kan fortelle, håper jeg vil følge regjeringens gave gjennom hele landet i de neste årene.